

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในชั้นต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ชั้นรับ
2. ชั้นตอบตนเอง
3. ชั้นเห็นคุณค่า
4. ชั้นจัดระบบ
5. ชั้นเกิดกิจนิสัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสุ่มตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม โดยศึกษาความหมายของค่านิยม ประเภทของค่านิยม การเกิดค่านิยม เกณฑ์สำหรับพิจารณาค่านิยม การเปลี่ยนแปลงและการปลูกฝังค่านิยม การวัดค่านิยม ค่านิยมในสังคมไทย ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาเพื่อสร้างแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage random sampling) ดังนี้

2.1 สักรวจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร แต่ละกลุ่มโรงเรียน ได้จำนวนนักเรียน 21,763 คน (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา , 2539 ; 45) แล้วนำจำนวนนักเรียนมาสุ่มเพื่อหาขนาดของตัวอย่างประชากร โดยเปิดตารางสุ่มของ ทโร ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน , 2537 : 30) โดยให้มีค่าความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดตัวอย่างประชากร จำนวน 400 คน

2.2 สุ่มโรงเรียน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 8 กลุ่มโรงเรียน โดยสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มากกลุ่มละ 1 โรงเรียน ได้ตัวอย่างประชากรโรงเรียนจำนวน 8 โรงเรียน

2.3 สุ่มตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากตัวอย่างประชากรโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) มาโรงเรียนละ 50 คน รวมเป็นจำนวนตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียน	จำนวนตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้น ม.6
โรงเรียนวัดเบญจมบพิตร	50
โรงเรียนนนทรีวิทยา	50
โรงเรียนสารวิทยา	50
โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	50
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	50
โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	50
โรงเรียนวัดราชโอรส	50
โรงเรียนศรีอยุธยา	50
รวม	400

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีลักษณะและขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ลักษณะของแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ มีลักษณะเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะเป็นแบบทดสอบเชิงสถานการณ์ (Situation test)

ขั้นตอนในการสร้างแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ดังต่อไปนี้
 - ประการที่ 1 การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ
 - ประการที่ 2 การประหยัดและออม
 - ประการที่ 3 การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
 - ประการที่ 4 การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา
 - ประการที่ 5 การมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
3. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 5 ประการ รวมจำนวน 50 ข้อ คำถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวปฏิบัติบางข้อที่คัดเลือกให้ตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและการปฏิบัติของนักเรียนในชีวิตประจำวัน

ลักษณะของแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีรูปแบบของข้อคำถามเป็นแบบทดสอบเชิงสถานการณ์ (Situation test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมด้านความรู้สึกรหรือคุณลักษณะที่ David R. Krathwohl, Benjamin S. Bloom, Bertam B. Masia กำหนดไว้ เป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งพฤติกรรมด้านความรู้สึกรหรือคุณลักษณะ ออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1. ชั้นรับ (Receiving)
2. ชั้นตอบสนอง (Responding)
3. ชั้นเห็นคุณค่า (Valuing)
4. ชั้นจัดระบบ (Organization)
5. ชั้นเกิดกิจนิสัย (Characterization)

ในแบบสำรวจนี้มีคำตอบที่กำหนดให้เลือก 2 คำตอบ แต่ละคำตอบจะแสดงลักษณะของการรับรู้และไม่รับรู้ค่านิยมนั้น ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบ 1 คำตอบ คำตอบของนักเรียนเป็นการแสดงถึงการรับรู้หรือไม่รับรู้ในค่านิยมนั้นตามระดับพฤติกรรมด้านความรู้สึกรของตน

4. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสำรวจ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยให้คำแนะนำ ผู้วิจัยนำแบบสำรวจให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาและให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

5. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

6. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ที่นำไปทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสำรวจโดยใช้สูตร คูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR 21) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจเท่ากับ 0.91 แสดงว่าแบบสำรวจมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์สูง และนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรต่อไป

7. เกณฑ์การตรวจให้คะแนน แบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบทดสอบเชิงสถานการณ์ มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนนเป็นระบบ 1 : 0 ดังนี้

- 1 หมายถึง ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกที่แสดงถึงการมีค่านิยมพื้นฐานนั้นๆ
- 0 หมายถึง ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกที่แสดงถึงการไม่มีค่านิยมพื้นฐานนั้นๆ

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากกรมสามัญศึกษาถึงสำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนที่ได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างประชากร ในการตอบแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. การเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนดังนี้

2.1 พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2.2 พบนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นตัวอย่างประชากร ตามวัน เวลาที่นัดหมาย เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ วิธีการ และประโยชน์ของการวิจัย

3. ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจด้วยตนเอง ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของอาจารย์ประจำวิชานั้น ๆ ใช้เวลาในการสำรวจประมาณ 30 นาที โดยผู้วิจัยอธิบายวิธีการตอบแบบสำรวจให้นักเรียนทราบโดยละเอียด เมื่อเข้าใจแล้วจึงลงมือทำ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง รวมแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 400 ชุด เป็นแบบสำรวจที่สมบูรณ์จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตอนที่ 1 ที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ มาแจกแจงความถี่ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

2. นำแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว

3. นำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามการรับรู้ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของตัวอย่างประชากรมาทำการวิเคราะห์ ทาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบ
คำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

หาความเที่ยงของแบบสำรวจค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แห่งความ
เที่ยงแบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) ดังนี้

$$KR\ 21 : r_{xx} = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\bar{x}(k-\bar{x})}{k s_x^2} \right)$$

เมื่อ r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

k = จำนวนข้อสอบในแบบสำรวจ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ถูกสำรวจทั้งหมด

$$= \frac{\sum x^2}{n} - \left(\frac{\sum x}{n} \right)^2$$

\bar{x} = มีขนิมเลขคณิตของคะแนนของผู้ถูกสำรวจทั้งหมด

(ประคอง การรณสูตร , 2538 : 41 -45)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

2.1 คำนวณหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

(ประคอง การรณสูตร , 2538 : 60)